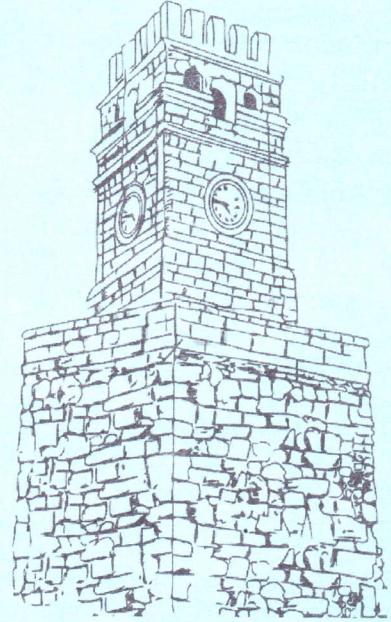
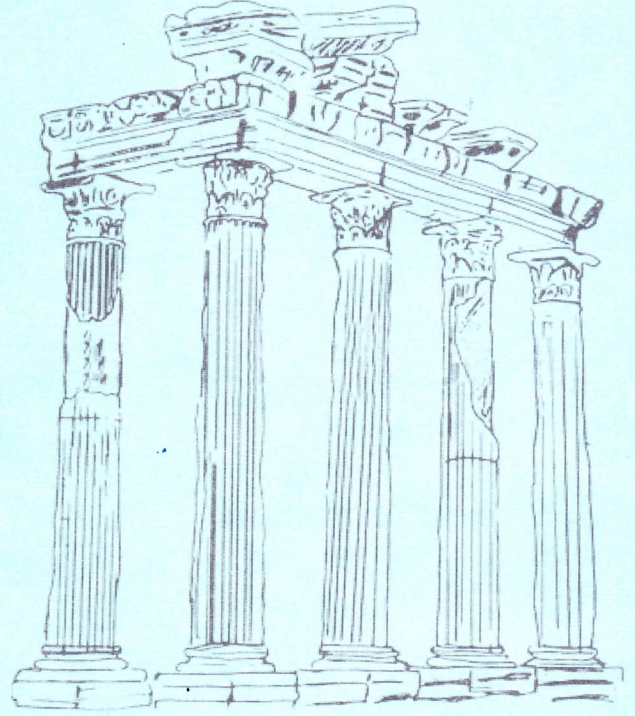
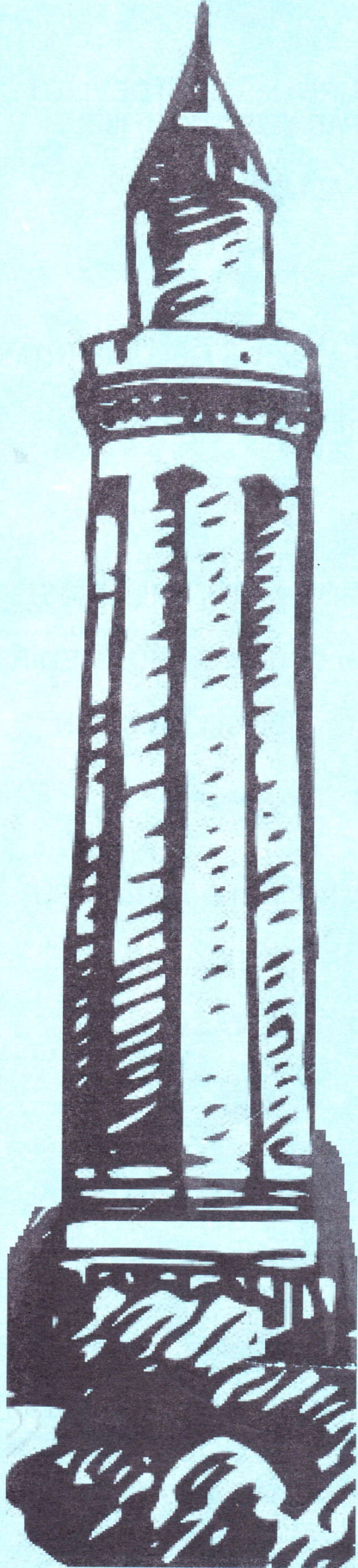

NEVZUHUR

EDEBİYAT KÜLTÜR SANAT

EYLÜL 2021 / SAYI: 83

NEVZUHUR

EDEBİYAT KÜLTÜR SANAT
EYLÜL 2021 / SAYI: 83

SAHİBİ:

MUSTAFA AKBABA
0532 575 59 50

GENEL YAYIN YÖNETMENİ:

ALİ DEMİREL
0535 504 92 71

YAYIN KURULU:

HASAN TÜLKAY
MEHMET ERÇİN

ADRES:

Atatürk Cd. 1306 Sk.
Akbaba Apt. No: 1/2
Muratpaşa / ANTALYA
www.mustafaakbaba.com.tr
e-posta: alidemirel47@hotmail.com
iSSN : 1308 - 1403

BASIM YERİ :

TUNAHAN OFSET & MATBAACILIK
Sinan Mh. 1254 Sk. Türkcan Psj. Z / 2
541 441 41 60 Muratpaşa / ANTALYA
tunahanofset@hotmail.com

YAYIN TÜRÜ :

Yerel - Süreli
İki Ayda Bir Yayınlanır

NEVZUHUR da yayımlanan yazılar
kaynak gösterilerek iktibas edilebilir.

NEVZUHUR da yayınlanan eserlere
telif hakkı ödenmez.

NEVZUHUR

Bir kültür hizmeti olup, para ile satılmaz.

NEVZUHUR da
Yayınlanan bütün yazıların sorumluluğu
yazarına aittir. Gönderilen yazıların
yayınlanması, Yayın kurulu nun
karakına bağlıdır.

NEVZUHUR Yayınlarının tamamına
www.mustafaakbaba.com.tr adresinden
ulaşabilirsiniz.

BU SAYIMIZDA YAYINLANAN

BİR YAZ DA BÖYLE GEÇTİ

MUSTAFA AKBABA

KUTSAL URUM (ROMA) DEVLETİ
(İMPARATORLUĞU) III

ALİ DEMİREL

KUSUR / DOLAP / HOŞ GELDİNE GİTMEK

Prof. Dr. ÖCAL OĞUZ

MALAZGİRT ZAFERİ
TÜRKÜĞÜN İKİNCİ MİLADIDIR

MUTLULUK DIŞTA DEĞİL İÇTEDİR

Prof. Dr. NURULLAH ÇETİN

OLAĞAN BİR ÖYLE YÜRÜYÜŞÜ

ÇEŞİTLEME / KUŞLAR

ERDAL TAŞKIN

ÜÇLEMELER / İÇİM DİŞİM MELÂL

HIZIR İRFAN ÖNDER

GİTME VAKTİ

MUSTAFA AYVALI

OKUYUCU İLE SOHBET

Değerli NEVZUHUR Dostları;

Eylül 2021 sayımızla sizlere tekrar merhaba demenin mutluluğunu yaşıyoruz.

İlk yazımız MUSTAFAAKBABA'nın olup *BİR YAZ DA BÖYLE GEÇTİ* başlığını taşıyor. Acısıyla tatlısıyla yaşanan bir yazın özeti mahiyetinde olan bu yazıyı ilgi ile okuyacağınızı ümid ediyoruz.

ALİ DEMİREL, iki sayıdır sürdürdüğü yazısının devamını *KUTSAL URUM (Roma) DEVLETİ (İmparatorluğu) III* başlığıyla sunarak sonlandırıyor.

Prof. Dr. ÖCAL OĞUZ hocamızın *KUSUR, DOLAP* ve *HOŞ GELDİNE GİTMEK* başlıklarını taşıyan yazıları ile

Prof. Dr. NURULLAH ÇETİN hocamızın *MALAZGİRT ZAFERİ TÜRKÜĞÜN İKİNCİ MİLADIDIR* ve *MUTLULUK DIŞTA DEĞİL İÇTEDİR* adındaki yazılarını büyük bir zevkle okuyacağınızı biliyoruz.

ERDAL TAŞKIN ise sizleri *OLAĞAN BİR ÖĞLE YÜRÜYÜŞÜ, ÇEŞİTLEME* ve *KUŞLAR* başlığını taşıyan yazılarıyla selâmlıyor.

HIZIR İRFAN ÖNDER'in *ÜÇLEMELER*'i ve *İÇİM DİŞİM MELÂL* unvanlı şiiri ile

MUSTAFAAYVALI'nın *GİTME VAKTİ* unvanlı şiiri dergimize ayrı bir renk katıyor.

Bir sonraki sayıda buluşabilmek ümidiyle hoşçakalınız.

NEVZUHUR

BİR YAZ DA BÖYLE GEÇTİ

MUSTAFA AKBABA

Bilirsiniz, Türk San'at Mûsikîsi bestekârlarımızdan merhum Avni Anıl'ın "Rüyâ gibi uçan yıllar / Şimdi durun, durun biraz" mısraılarıyla başlayan güzel bir şarkısı vardır. Her duyuşumda derin bir hüznle dinlerim.

Evet, yıllar bir rüyâ hızıyla geçip gidiyor. Haziran, Temmuz, Ağustos derken sonbaharın ilk ayı olan Eylül'e gelip çattık. Cenab-ı Allah hayırlısıyla tekrarlarını nasip eylesin.

Bu yaz mevsimi çok sıcak geçti. Sayılı yazlardan biriydi. Sıcak günlerde terlememiz, tenimizin yanması, biraz esmerleşmemiz normaldi ama memleketimizin muhtelif yerlerinde 28 Temmuz'da başlayan, Ağustos ayında da devam eden orman yangınları nebatata, haşerata, hayvanata çok zarar vermiş, evler yanmış, can kayıplarımız olmuştur. Bizde olduğu gibi dünyanın pek çok yerinde de görülen yangınlar her akli selim sahibi insanı derinden üzmüştür. Dünyanın akciğerleri yanıyor. Yeryüzünde neresi yanarsa yansın zararı bütün insanlığa oluyor.

Diğer ülkelerdeki yangınların neden çıktığını bilemem ama bizdekiler buram buram terör kokuyor.

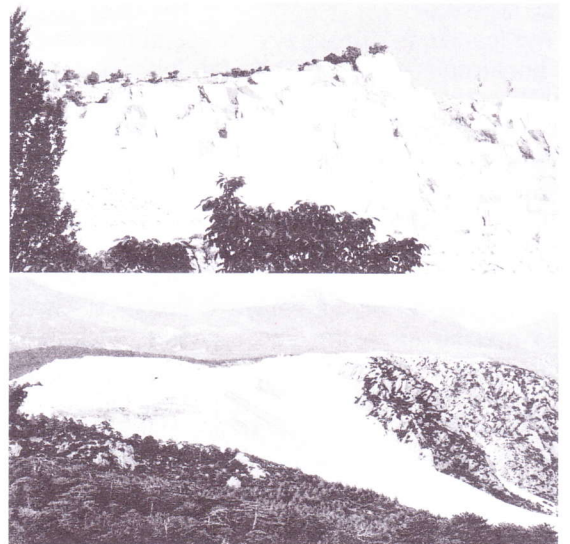
Kısa zamanda bu kadar yangının ard arda çıkması, önemli kısmının eş zamanlı ve yerleşim yerlerine yakın olması bunun en büyük delilidir. Hava tahmin raporları dikkate alınarak, rüzgârın yönü ve hangi günler çok olacağı incelenerek yapılmış kundaklama olduğu ortadadır.

Bu yangınlar karşısında milletimizin kâhir ekseriyetinin samimi olarak içi yanmış; Kurtuluş Savaşı, 15 Temmuz ruhuyla hareket etmiştir.

Devletimizin orman yangınlarına hazırlıksız olduğunu iddia etmek insafsızlık olur. Bu gün pek çok şeyde olduğu gibi bu konuda da yeterli donanımına sahiptir. Ancak muhtelif yerlerde arka arkaya çıkan yangınlar karşısında ihtiyacın çok fazla artması dolayısıyla biraz sıkıntıya

düşülmüş olsa da dışarıdan yapılan takviyelerle telâfi cihetine gidilmiştir. ABD ve Kanada gibi ülkelerin aylarca söndüremediği yangınları biliyoruz. Ha kezâ, Avrupa ülkelerinde de bazı yangınlar günlerce sürüyor. Demek ki bundan böyle, yangınlara karşı bu günden daha fazla donanım ihtiyacı var. Devletimiz ve diğer devletler buna göre tedbirlerini alacaklardır.

Yazın sıcak günlerinde biraz ferahlayabilmek için bazı günler yaylalara gittiğimiz oldu. Bu gezintiler esnasında bazı noktalarda bulunan mermer ocakları bize ayrı bir keder verdi. Sadece bizde değil, dünyanın pek çok yerinde olan mermer ocakları, ekonomik açıdan fayda sağlarken, ekolojik açıdan verdiği tahribat dünyanın geleceği için hiç de ümit vadetmiyor. Teknolojinin bu kadar geliştiği bir dönemde mermer yerine kullanılabilecek malzemeleri tercih etmek insaflı bir yaklaşım olur. Böylece dağlar yerinde kalır, ekolojik dengenin bozulmaması sağlanır.

Antalya Saklıkent yakınlarında bulunan mermer ocakları

Bu yaz yurdumuzda ve dünyanın pek çok yerinde görülen şiddetli yağış, ona bağlı olarak meydana gelen sel ve heyelân felâketleri de hâfızalarımıza silinmeyecek şekilde kazındı. Yurdumuzda, bilhassa Karadeniz'de yaşanan sellerin tahribatı oldukça fazla oldu, can ve mal kayıpları yaşandı. Cenab-ı Allah'tan gelen bir şey. Ancak biz tabiata çeşitli sebeplerle zarar vermemekle mükellefiz. Ve tabîî çarpık yapılaşmaya, dere yataklarına bina yapımına izin verilmemelidir. Umulur ki bundan bir ders çıkartılacaktır.

Gerek yangınlar, gerek sel felâketlerinin yaşandığı yerlerde devletimiz her zaman olduğu gibi bütün birimleri ile var gücüyle çalışıp, yaraların bir an önce sarılmasını sağlamaya çalıştı.

Bu yaz Afganistan meselesi de iyiden iyiye karıştı.

1979'da SSCB'nin Afganistan'ı işgaliyle başlayan ve 2001'de ABD'nin işgaliyle devam eden, Ağustos 2021 itibarı ile de bu ülkeden çekilmesi sonucu oluşan belirsizlik tam bir kör düğüme dönüştü.

Afganistan'ın Kandahar şehrinde 1994 yılında kurulan Taliban, 1996 yılında başkent Kabil'e girmişti. Amerikan ordusunun 11 Eylül sonrası işgal ettiği Afganistan'ın başkenti Kabil'den çıkarılan Taliban, 20 yıl sonra yeniden Kabil'e döndü.

Ülkede İslâm nizamı kuracaklarını söyleyen Taliban, bu güne kadar yaptıkları İslâm dışı uygulamaları ortada iken, Suudî Arabistan ve İran'dan sanki daha mı farklı bir yapıya sahip olacak. Emperyalist güçlerin kurduğu, besleyip büyüttüğü bir örgüt onların güdümünden dışarıya mı çıkabilecek? Onlar ne istemişlerse onu yapacak. ABD bunca yıl orada boşuna mı kaldı? Tarih bunun örnekleriyle dolu. Olan o ülkenin zavallı masum vatandaşına oluyor.

Var sayalım Taliban, milli bir şuurla, Afganistan'ın milli menfaatlerini sağlamak, bir başka ifade ile milli mücadele için kuruldu. Bugüne kadar yaptıkları ortada iken buna nasıl inanılacak? Mevcut devletine karşı itaatsizlik İslâm anlayışında var mıdır?

Yaz içerisinde güzel şeylerin yaşanmasına da şahit olduk. bunlardan en önemlilerinden birisi hiç şüphesiz İstanbul Kanalı projesinin ilk adımının atılmış olmasıydı.

26 Haziran'da Kanalı ilk köprüsü olan Sazlıdere Köprüsü'nün temeli atılarak, bu büyük projenin yapımına başlanmış oldu.

Uzunluğu 45 km., taban genişliği 275 m. ve derinliği 20,75m. olan İstanbul Kanalı tamamlandığı zaman İstanbul Boğazı'ndaki gemi trafiği yükü azalacak, kazalardan oluşacak tehlike de en az seviyeye inecektir. Getireceği gelir ise ayrı bir kazanım olarak devlet bütçesine katkı sağlayacaktır. 75 milyar Liraya mâl olacak ve 7 yılda tamamlanacak olan kanalın milletimize hayırlar getirmesini temenni ederim. Değişik provakatif ifadelerle bu önemli devyatırımı baltalamaya çalışmak, millî vicdandan mahrum olmak demektir.

Bu yaz, Japonya'da pandemi tedbirleri çerçevesinde yapılan Olimpiyat yarışmalarında sporcularımız güzel sonuçlar almış, milletimizi sevince sevk etmişlerdir.

2 Altın, 2 Gümüş, 9 Bronz olmak üzere toplamda 13 madalyayı yurda getiren ve katılan bütün sporcularımızı candan tebrik ediyorum.

Madalya sahibi sporcularımız ismen şöyledir;

ALTIN: Mete Gazoz (Okçuluk), Busenaz Sürmeneli (Boks)

GÜMÜŞ: Eray Şamdan (Karete), Busenaz Çakıroğlu (Boks)

BRONZ: Hakan Reçber, Hatice Kübra İlgin (Tekvando), Ferhat Arıcan (Jimnastik), Rıza Kayaalp, Yasemin Adar, Taha Akgül (Güreş), Ali Sofuoğlu, Merve Çoban, Uğur Aktaş (Karate)

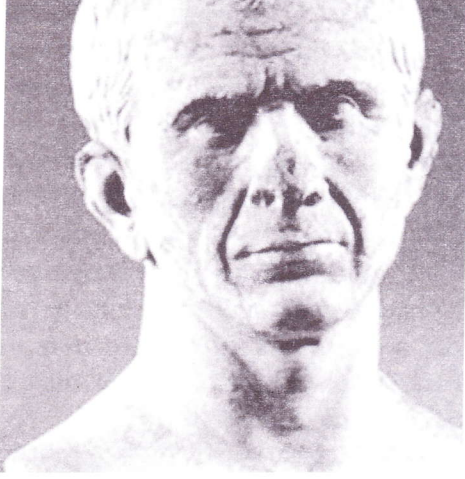
Acısıyla tatlısıyla bir yaz da böyle geçti.

Bir taraftan; "Yine hazan mevsimi geldi / Yine yapraklar rüzgârların peşi sıra gidecek" sözleriyle başlayan o güzel şarkıyı terennüm ederken, diğer taraftan da her zaman güzel günler görme ümidimizi yitirmeyelim. Lâkin, insan olarak üzerimize düşen görevlerimizi de unutmayalım.

KUTSAL URUM (Roma) DEVLETİ (İmparatorluğu) III

Tarihçi ALİ DEMİREL

İtaliklerin aşağılık duyguları eksilmiyor dolayısıyla da bu konuda yapıp etmeleri bitmiyordu. Türk olan ve de çok başarılı olan devlet başkanlarını, bir şekilde etkisiz hale getirip yerine İtalik birini başa geçirmeyi alışkanlık haline getirdiler. Örneğin SEZAR tahttan indirilmiş ve öldürülmüştür. Türk olan Sezar; Kutsal Urum (Roma) Devletini tam bir disiplin altına alarak daha da yüceltmek istemişti. Bunu yapabilecek dirayette idi. Ve yapmaya da başlamıştı. Yine aşağılık duyguları depreşen İtalikler, bir dizi dalavere ile Sezar'ı ortadan kaldırdılar... İtalikler tarafından çeşitli yıkım çalışmaları pervasızca yapıldıkça, devlet zayıflıyordu. Tam da böyle bir ortam yaratıldığında devleti derleyip toparlamak için arayışlar başladı. Etrüksler, İtaliklerin önemli bir bölümü ve Yahudiler gibi azınlıklar, devletin geleceğinden endişe duymaya başlamışlardı. Devlette tekrar birlik ve beraberliği sağlayacak, yeniden yücelişi başlatacak bir imparator arayışı başladı. Yukarıdaki satırlarda 20 cilt Etrüks (Türk) tarihi yazan bilge kişi Claudius'tan bahsedilmişti. İşte o seçkin Etrüks, devletin yeniden toparlanması için imparator seçildi. Anlaşılacağı gibi koca imparatorluğu yönetmede beceriksiz kaldıkça Türkleri devletin başına geçiriyorlardı...

Sezar

Etrüks kadın büstü

Kutsal Urum (Roma) İmparatorluğunu tehdit eden, İtaliğin aşığılık komplekslerine dayalı sorunlara, ikinci bir büyük tehlike daha eklendi; Hristiyanlık. İtaliğin; kendilerine mal etmeye çalıştıkları devlette, akıllarınca devletin kurucusu olan Etrükslerin etkili olmasını istemiyorlardı. Hristiyanlar ise devleti tamamen ele geçirip bir din devleti haline sokmak istiyorlardı. İlginç olan; İtaliğinle Hristiyanlar birleşip Etrükslere (Türklere) karşı tavır alıyorlardı! İtaliğinlerin dertleri belliydi. Aslında Hristiyanların emelleri de belliydi ama onlar neden Etrükslere (Türklere) karşıydı? Bu durumun sebebi net olarak şöyle: Etrükslere ait dini bilgilerin, günümüze kadar gelmesi İtaliğin ve Hristiyanlar tarafından engellendi. Basit olarak ve kısmen günümüze ulaşan bilgilere göre: Etrükslerde Kam (din görevlisi) vardı. Ateş etrafında ritim eşliğinde dönerek (zıplayarak) ışıman gibi transa geçme ritüeli, semah hatta Mevlevi dervişlerinin dönüşü gibi ritüellerin olduğu biliniyor. Asıl temel dini inanç bilgileri ne yazık ki yok edilmiş. Etrükslerin dini inancı nasıl bir sağlam temele sahipti ki Hristiyan papazları tedirgin etmişti. Etrükslerin dini inancı karşısında Hristiyanlığın tutunamayacağı papazlar tarafından anlaşılmıştı. Bu sebepten İtaliğinle birlik olup Etrükslere karşı saldırıya geçmişlerdi... Burada Hristiyanlık konusuna bir açıklık getirmeliyim: İsa'nın Tengri Yalavacı olduğuna ben özünden inanıyorum. Ancak; İsa, Yakupoğullarının yozlaşmışlığını düzeltmek için sadece onlara gönderilmiştir. İsa'nın söylevlerinden ve uygulamalarından elbette ibret alınmalı. Ama İsa'dan sonra, amaç saptırılmış, üstelik 'teslis' (üçleme) ile kutsallığı parçalanmış evrensel Tengri inancının özü perdelenmiştir... Benim, Etrükslere düşman olan Hristiyanlardan kastım, işte bu yozlaşmış Hristiyanlık anlayışdır. Hristiyanlar, Etrükslerin dini inancı, yükünç ritüelleri ve kutlu gelenekleri ile ilgili bütün belgeleri yok etmek için insanlık adına utanç verici her şeyi yapmışlardır...

Yukarıda kısaca belirttiğim iki sebep yüzünden koca ve de kutsal Roma İmparatorluğu, yavaş yavaş çökmeye başladı. Tam da bu ortamda; devletin içine iyice sızmış olan Grekler, İtaliğinle yollarını ayırmaya başladılar. İtaliğin, Hristiyanlığı kendilerince yorumlayarak (sonraları 'Katolik' diye adlandırılacak) bir mezhep oluşturdular. Grekler de kendilerince (sonradan 'Otodoks' diye adlandırılacak olan) ayrı bir mezhep oluşturdular... Bu ayrışma sinsice ve süreklilik kazanarak devam etti. Ve Sonunda devlet, batı ve doğu olmak üzere iki parçaya bölündü... Doğu Roma devletini yönetenler/yöneticiler tam olarak Hristiyanlığa bağlandılar, çünkü iktidarda sürekli kalabilmeleri için Hristiyanlığı kullanıyorlardı. Hristiyanlar da; devlette daha etkin olmak ve bunun sürekliliğini sağlamak için iktidarı (kralı-hanedanı) kullanıyorlardı. Böylece; Doğu Roma Devleti, devlet içindeki etnik guruplardan biri olan Greklerin etkisi ve de denetimi altına girmiş oldu... Doğu Roma Devleti konu olarak ayrıca irdelenebilir, yani bu yazının konusu dışında. Ancak şunları da yazmalıyım: Doğu Roma Devleti hiçbir zaman yetkin bir devlet haline gelemedi. Devlet kendini korumak için yeterli güce sahip değildi. İçeride kendi halkına karşı, dışarıda ise diğer devlet ve toplumlara karşı hep yalan, hile, kaypak, ikiyüzlü vb. yöntemlere dayalı siyaseti benimsedi. Uygun ortam varsa aslan gibi tavır alır, zoru görünce tilkileşerek kurtulma yollarını bulurlardı. Devlete saldıran küçük bir toplulukla bile baş edemez, sonra onları çeşitli yollarla ikna ederek içlerine alırlar ve kendilerini koruyacak asker yaparlardı (Peçeneklerde olduğu gibi). Bazen kendilerini, başkaca devletlerden ve topluluklardan koruması için güçlü devletlere haraç veriyorlardı. Örneğin Türk-Bil İmparatorluğu'nun (Büyük Hun İmparatorluğu) Avrupa bölümünün başbuğu olan Attala'ya (Attila), kendilerini koruması için her yıl yüklüce altın veriliyordu. Bu korunma gereksinimleri için bazen de devletlerarası anlaşmalar yapıyorlardı. Örneğin; özellikle Arap saldırılarından korunmak için, yine bir başka Türk devleti olan Hazar İmparatorluğu ile kapsamlı bir anlaşma yaptılar. Hazar İmparatorluğu Doğu Roma devletini korudu ama buna

karşılık pek çok siyasi avantaj elde etti, o kadar ki; Doğu Roma devletinin başına kimin geçeceğine karar verir hale geldiler. Doğu Roma devletinin üç önemli ve de olumsuz özelliği: a- Devletin güçsüz olması, b- Devletin devlet gibi davranmayıp; hile, sözünde durmama, kaypaklık ve dalavere gibi yakışıksız tutumlar içinde olması, c- Yaklaşık bin yıl ayakta kalabilen bu devletin; insanlık için kayda değer bir uygarlık değeri ortaya koyamamış olması... İşte bu sebeplerden ötürü; Doğu Roma Devleti, normlara uymayan, çakma bir devlet gibi algılanmaktadır...

Batı Roma İmparatorluğu sürekli kan kaybetmeye başladığında, çeşitli Vandal toplulukların hedefi haline gelmişti. Büyük Türk-Bil İmparatorluğunun Avrupa bölümü başbuğu Attala (Attila); Batı Roma İmparatorluğunu koruma altına aldı. Bu devletin, bazı barbar ve Vandal toplumlara yem olmasını istemedi. Ama nereye kadar?..

Kutsal Roma İmparatorluğu sonunda yıkıldı. Ama asla yok olmadı. İnsanlığa sunduğu uygarlık değerleri günümüzde bile canlıdır. Üstelik durağan değildir. Şöyle ki: Etrüks ataların torunları/nesilleri, o kutsallıktan bir şey kaybetmediler, nice değerler üretmeye devam ediyorlar. İşte Etrüks torunlarından bazı örnekler: Dante, Mikelanjelo, Leonardo da Vinci gibi niceleri, Reform ve Rönesans gibi devrimlerin fitilini yakmışlardır. Ürettikleri sanat serlerinin benzeri bile günümüzde yapılamamaktadır. Hele Leonardo kardeşimizin; kültür, sanat, bilim, teknik, tıp, icat/mucit, inanç konularında insanlığa sunduğu bilgilerin değeri ölçülemez. Bu bilgilerin bazıları kutsal birer açacak (anahtar) gibi yeni ortaya çıkan/çıkarılacak olan bilgilere öncülük etmektedirler...

Leonardo da Vinci ve ünlü eseri Mona Lisa

Atalarımız, Avrupa'yı uygarlaştırma amaçlarını hiç bırakmadılar. Bilge devlet kişilerimiz diğer pek çok ereklelerinin yanı sıra bu konuya da zaman zaman el atmışlardır. Birini örnek vereyim: Fatih Sultan Mehmet Han, bilge devlet başkanlarımızdan biri idi. 5-6 dil bilir, zamanındaki özgün kitapları yazıldığı dilde (orijinalinden) okurdu. O, kendi deyimi ile bir Karahanlı idi. Karahan Devletinin kurucu boylarından en önde gelen boy Karluklar idi. Karlukların yaşadıkları yerler içinde URUM da vardı... Kutsal Roma İmparatorluğu'nun kuruluşunun kısaca yazılmışını yukarıda okudunuz. Bu bilgileri Fatih Sultan

Mehmet Han da biliyordu. Dolayısıyla kendisini Yeni Roma İmparatoru olarak görüyordu. Amacını gerçekleştirmek için İtalya'yı Devlet-i Ali'nin içine katmaya karar vermişti. Papanın, dolayısıyla İtalyanların gönüllü olarak kendisine tabi olmalarını beklemişti. Grekler bu birleşmeyi önlemek için yine İtalyanları kışkırtmışlardı. İtalyanların önemli bir kısmı Greklerin yanında yer alınca Papaya yazdığı mektubun bir yerinde şöyle der: **"İtalyanların bana düşman olmalarına şaşırıyorum. biz de İtalyanlar gibi troyalıların soyundanız. Yunanlılardan hektor'un öcünü almak, benim kadar onlara da düşer. onlarsa bana karşı Yunanlıları tutuyor."**

Fatih Sultan Mehmet Han

Fatih daha başka barışçıl girişimlerde de bulunmuş olmalı ama bilinen o ki istediği sonucu tam olarak elde edemedi. Ve İtalya'yı zorla Devlet-i Ali'nin içine katmaya karar verdi. Önce Gedik Ahmet Paşa komutasındaki donanma İtalya kıyılarına yanaştı ve Otranto ele geçirildi. Bu asıl girişim değildi, amaç ana askeri gücün gelişine yol açmaktan ibaretti. Zaten tam o günlerde Fatih ordusuyla sefere başlamış yola çıkmıştı bile. Yeni Kutsal Roma İmparatorluğunun ortaya çıkması aylar içinde gerçekleşebilirdi. Ordu Gebze yakınlarına geldi. Ertesi gün dil iskelesinde gemilere binilecekti. Ne yazık ki tam o gün, Fatih Sultan Mehmet Han zehirlenerek öldürüldü...

Son bir not: "... Bu konuda araştırmalar yapan Toscana Üniversitesi, antik Etrüsk mezarlarındaki iskeletlerden DNA örnekleri alarak inceledi. Dünyadaki çeşitli ırklarla karşılaştırdı. Etrüskler'in DNA'sı Türklerinki ile yüzde 97 uyumlu çıktı..." (İnt.Ha.Sabah 08.07.2006)

Bu seri yazının hazırlanmasında faydalanan kaynaklar:

-Etrüksler Türk mü idi? Adile AYDA, Türk Kültürü Arş. Enst.

1974 ANKARA

-Türklerin ilk Ataları, Adile AYDA, Yıldız Matbaası 1987

ANKARA

-Ön Türk Uygarlığı, Halûk TARCAN, Töre Yayın Grubu 2006

İSTANBUL

-Hellen ve Roma Tarihi, Prof. Dr. Oğuz TEKİN A.Ü. 2015

ESKİŞEHİR

KUSUR

Prof. Dr. ÖCAL OĞUZ

Sözlükler, eksiklik, noksan, nakisa, özür, ayıp, hata, kabahat, defo, bilerek veya bilmeyerek bir işi gereği gibi yapmama diye tanımlıyor veya bu kelimelerle eş ve yakın anlamli olarak gösteriyor.

Buradan net ve kesin olarak anlaşılıyor ki kusur, bir erdem, meziyet, iyi bir durum veya özellik değildir. Hata, zaaf, yanlış, öngörüsüzlük, beceriksizlik gibi pek çok olumsuzluk onunla birlikte ve yan yana telaffuz edilebilir veya aynı durumu anlatmak için kullanılabilir.

Hele tanımın içinde "bilerek" diye bir kelime var ki, bazı durumlarda kusuru anlatmaya yukarıdaki olumsuzluk kelimeleri kâfi gelmez, yerine göre kötülük, kasıt ve ihanet gibi kelimelere de başvurmak gerekebilir.

Öte yandan "kusurlu olma" ile "kusur bulma" arasında dağlar kadar fark vardır. Kusur bulma, suç isnat etme, iftira atma, karalama, kıskançlık yüzünden takdir etmeme, beğenmeme, eskilerin tabiriyle habbeyi kubbe veya pireyi deve yaparak abartma gibi başka başka çağrışımlara sahiptir. Ataların kötü niyetliliği anlatmak için kullandığı "kusur bulma" deyişi, Mevlana'da "kusur bulmak için bakma birine, kusur arar isen bulursun. Kusur örtmeyi marifet edin" sözlerinde de karşımıza çıkar.

Belki bu yüzden olsa gerek kültürümüz, bile isteye yapılmayan ve tekrarlanmayan bir davranış olarak "kusurlu olma" konusunda hoşgörülüdür, affedicidir. Çünkü bizim anlayışımıza göre çoğu zaman kusur, iyi niyetlinin hatası veya noksanı olarak görülür. Bu bakımdan Mevlana'nın "iyiyi ara, güzeli ara, doğruyu ara ama kusuru arama" sözü iyi niyetle yapılan hatalara yönelik hoşgörü telkini olarak yorumlanmalıdır.

Kusur konusunda "iğneyi kendine çuvaldızı başkasına batır" diyen halk ırmanı ile aynı noktada buluşan Mevlana, "kusur arıyorsan, tüm aynalar senin" der ki ondan yüzyıllar sonra Cenap Şahabeddin, "kusurlarımız ne kadar çok ise, o kadar çok kusur ararız" diyerek haset ve kıskançlık gibi zaaflarımızı hatırlatır.

Ancak buradan kusur konusunda -son günlerin moda kelimesiyle söyleyecek olursak- kültürümüzün başışıklık sisteminin zayıf olduğu gibi bir sonuç da çıkarılmamalıdır. Salgur Atabeyliği döneminde Şiraz'da yaşayan Sadi, "kusuru kendine söylenmeyen kişi, ayıbını hüner sanır" diyerek ta on ikinci yüzyılda gerekeni söylüyor. Yani kültürümüz ayıpları örtmede gece gibi olmayı telkin ederken, hataları düzeltmek için yapılan eleştiriye de kapılarını kapatmıyor.

Kültürümüzün kusur konusundaki önemli meziyetlerinden birini belki de tahammül kelimesi ile anlatabiliriz. İnsanımız kusurlu olanları şiddetle cezalandırmak yerine eğitmeyi, öğretmeyi, müsamaha göstermeyi tercih ediyor. Hele bu kusurlar yakınlarımızda, sevdiklerimizde, dostlarımızda ise, "kusursuz dost arayan dostsuz kalır" diyerek ılımlı olmayı öneriyor.

Kusur konusundaki bir başka yönümüz ise, incinmesinler, kırılmasınlar diye sevdiklerimizin hatalarını üstlenmek, onları hatasız görmek istemektir. Halk şairi Derviş'in "benden gayrısında kusur arama/hata bende kusur bende erenler" ile Neşet Ertaş'ın "bilemedim

kıymetini kadrini/hata benim günah benim, suç benim" veya "Zahide gurbanım hep bende kusur" mısraları, bazen sevgiliyi kusursuz görme arzusunun dile gelişi, bazen bir af talebi, bazen de her suçu üstlenmeye gönüllü bir Melami ruhun yansımasıdır.

Bir de işin inanç ve felsefe boyutuna bakarsak, bu dünyaya gelmiş olmak, peşinen kusurlu olmak demektir. Bizim mitik yönümüzü temsil eden Lokman Hekim'in ölümsüzlük iksirini suya düşürmesi veya bengisuyu/ab-ı hayatı bulamayışımız veya bulup kaybedişimiz en büyük kusurumuzdur. İnançımız odur ki "kusursuz" olan Yaradan'dır. Biz bu sıfatı sevgimizin, hayranlığımızın abartılı ifadesi olarak kullanırız. Yoksa biliriz ki ataların dediği gibi "her güzelin bir kusuru vardır" veya "bu kadarcık kusur kadı kızında da olur." Erol Sayan'ın "her hâlinle her şeyinle güzelsin/hata bulmak kusur bulmak güç sende" sözleri, aşkın coşkunluğundandır.

Dedem Korkut'un "yazıdan yabandan bir misafir gelse, onu ağırlar, izzetler gönderir" diye övdüğü öz güvenli Türk kadınının içine doğduğu bozkır kültürü, çat kapı gelen yolcu, yolunu kaybetmiş "Tanrı misafiri" olarak görmüş, "hürmette kusur etmemeyi" kendine ilke ve vazife edinmiştir. Bu deyimın Türk kültüründeki ve hayatındaki yerini anlatmaya kalksak tabir yerinde ise ciltler dolar.

İnsanımızın hürmette kusur etmemek için didindiği misafirine, dostuna bütün yapıp ettiklerinden sonra söylediği "kusura bakma" veya "kusura kalma" sözleri, işlenmiş bir kusurun af talebi veya öz güven eksikliği değil, erdemin, tevazunun ve mahcubiyetin ifadesidir. Zira "siz misafirsiniz" diyerek turistten para almayan esnaf, bu kültürün içinden çıkmıştır.

Ancak bu erdemli kültür, ortada bir kötü niyet olduğunu görürse "kusura bakma" veya "kusura kalma" deyimlerine yönelik vurgusunu ve telaffuzunu bir anda değiştirebilir. Bu deyimler böyle durumlarda Sezen Aksu'nun "kusura bakma iş işten geçti/olamayız artık eskisi gibi" dediği gibi bir kovma veya ilişik kesme anlamı kazanır.

DOLAP

Sözlükler, en bilinen anlamı olarak içine çeşitli eşya veya erzak konulan ahşap mobilya diye tanımlıyor. Etimologlar kökenini Aramiceden Akatçaya kadar çok eskilerde arasa da günümüzde Türkçe, Arapça ve Farsçada yaşıyor.

Eski ahşap, taş ve kerpiç evlerin duvarlarını süsleyen gömme dolaplardan ve artık ninelerimizin evlerinde veya mahzenlerinde kalan tel dolaplardan başlayarak o kadar çok çeşidi vardır ve yeni üretilen o kadar çok eşyaya esin ve isim kaynağı olmuştur ki saymakla bitmez. Ama her hâlde dolaplar içinde en bilineni kelimenin nereden geldiğini gösteren ve Doğu medeniyetinin dünyaya armağanı olan "su çarkı" veya "su dolabı" olmalıdır.

12. yüzyılda yaşayan bizim Cizreli İsmail'i bilirsiniz, dünyada El-Cezire olarak tanınır. Onun sayesinde onlarca metre aşağıdaki su yukarıya çekilmiş, belki de buğdayın ilk kez öğütülüp una dönüştüğü bu coğrafyada sulama ve ekincilik kültürü altın çağını yaşamış, insanlık önemli bir medeniyet merhalesine ulaşmıştır.

Bu dolaba seslenen Pîr Sultan Abdal'ın "Ali deyip ne inilersin/inilersin dolap derdin ne senin" sorusuna Yunus Emre'nin "benim adım dertli dolap/suyum akar yalap

yalap/böyle emreylemiş Çalap/derdim vardır inilerim" mısraları, dolap adına erken verilmiş bir cevap gibidir.

Su dolabı bu yönüyle halk şiirine olduğu kadar divan şiirine de yansımıştır. 16. Yüzyılda yaşayan Meali, "bükülüb bel dökülüb yaş şebîh oldum çüdülâba/cihân halkı inildümdenbenüm hasret geçer hâba" veya bugünkü söyleyişle "bükülen belim, dökülen yaşımla su dolabına benzedim, iniltimden dünya uykuya hasret kalır" diyor.

Ağaç mekanizması birbirine sürtünerek döndükçe kağıdı gibi ses çıkardığı için şairlerimizin "iniliyor" diyerek kişileştirdiği su dolabı, ya suyun çarpma kuvvetiyle dönüyor ya da kendi etrafında durmadan dönmek bir hayvanın gücüne dayanıyordu. Dilimizdeki "dolap beygiri gibi dönüp durmak" deyimini buradan geliyor. Atıf Yılmaz'ın 1982 yapımı Dolap Beygiri filmi de adını bu deyimden alıyor.

19. yüzyıldan başlayarak Avrupa şehirlerindeki lunaparkların en yüksek yapıları olarak sembolleşen dönme dolapların esin kaynağı, Doğunun icat ettiği ve Cizreli İsmail'in geliştirdiği su çarkından başkası değildir.

Bizim su çarkı, Avrupalı bir eda ile lunaparklara geri dönmüş, sonra da Sezen Aksu'nun "dönme dolap bir ömür öğütür/onda zaman durur hep dönülür" veya Ali Kocatepe'nin "yaşamak dönme dolap gibidir/onun da iniş ve çıkışları var" şarkılarına esin kaynağı olmuştur.

Yunus'un dolap dediğine yeni şairlerin dönme dolap demesi boşuna değildir. Zira geçen zaman içinde dolap, hayatımızda o kadar çok yeni obje ile yer almıştır ki, ayırt edici sıfatlara da ihtiyaç duyulmuştur. Batıdan gelen "gardirop", gar dolap olarak dilimize yerleşmiş, kilerlerimizin meşhur tel dolapları da buzdolabına adını vermiştir.

Dolap dilimizde aynı zamanda, orta oyunundaki mekânı yansıtan dekorun; müzikte bir nota teriminin; dericilikte "dolap döner tabak gezer" sözünde olduğu gibi deri temizlemek için kullanılan bir çeşit düzeneğin; Kapalıçarşı'da "dolapçı" denilen kişilerce işletilen dükkân ve odadan daha küçük alışveriş mekânının da adıdır.

Ama dilimizdeki "dolaba gelmek", "dolabı bozulmak", "dolap döndürmek" ve "dolap çevirmek" deyimlerinin esin kaynağı olan iki ayrı dolap hikâyemiz daha vardır.

Dolap, Osmanlı yönetim sisteminde her yıl padişah onayıyla yürürlük kazanan Haremeyn ve Sultan Vakıfları muhasebe defterlerinin de adıdır. Hesaplarda usulsüzlük yapıp yakalanan ve dolabı bozulan düzenbaz yöneticilerin akıbetini düşünmek, padişahın "tiz urun kellesin" fermanını duymak bile istemezdim.

Osmanlı şehir evlerinde ve konaklarında haremdeki mutfakla selamlık arasındaki duvarda kendi eksenini etrafında dönen raflardan oluşan gömme dolaplar vardı. Bu yolla haremdeki kadınlarla selamlıktaki erkeklerin yemek alıp verirken birbirlerini görmelerine engel olunmaya çalışılırdı. Ama dolaplar, her zaman yemek veya kahve taşımaz; gençler arasında hediyelik eşya veya yazılı mesaj aktarımına da aracı olurdu. Tabii yakalananlar da muhtemelen "ne dolaplar çeviriyorsunuz" diye azarlanırdı.

Geçmişte haremle selamlık arasında kendi eksenini etrafında dönerek gençlerin birbirlerini görüp de aşka düşmelerini önleyen dolaplar, koronali günlerde eczane, bakkal, market gibi yerlerde yüz yüze görüşmeyi önleyen bir camlı ve şeffaf mekanizma olarak yeniden tasarlanabilir ve virüs kapıp hasta düşmeyi önlemek üzere hayatımıza geri dönebilir.

HOŞ GELDİNE GİTMEK

Türk kültürü zengin ritüeller, şölenler, toplanmalar kültürüdür. Sanayileşme ve kentleşme gibi "bireyselleştirici" etkiler dahi onun bu yönünü ortadan kaldıramamıştır.

Beşikten mezara kadar hayatın her alanında kendini gösteren bu kültür, örülen bir patik veya alınan bir maşallahla topluca doğdu görmeye gitmekle başlar, birbirimizin boynuna sarılıp ağıtlar yaktığımız cenazelerle sürer.

Çocuğu kırklarken ayrı toplanır, konu komşuyla hısım akrabayla dış hediği töreni yapar, hele sünneti büyük bir toya, düğüne çeviririz.

Şeker veya kuru yemiştan olan düğün okuntusunu avuç avuç dağıtır, Camide mevlit şekerini veya bisküvi-lokumu tek tek ve elimizle ikram ederiz.

Bu kültürde düğün evi ayrı şendir, bayram yeri ayrı. Düğünde halayımız, horonumuz, zeybeğimiz el ele, omuz omuzadır. Bayramda mendil kapmacayı aynı mendille, dalyayı aynı taşlarla yaparız. Çimenlerde kucak kucağa nefes nefese güreşiriz.

Sade bayramdan bayrama değil, iki gün görmesek büyüklerimizin ellerini öperiz, birbimize sarılır, kucaklaşır hasret gideririz. Büyüklerin biraz da tatlı sert "öp bakayım elimi" sözünü çocukluğumuzdan beri kim bilir kaç kez duymuşuzdur.

Hasta ziyaretini topluca yaparız. Hastamız yatağından doğrulaması, elini kaldıraması bile biz uzanır elini öper, boynuna sarılırız. Şehirlerde hastane ziyaretine haberleşir topluca gideriz. "Geçmiş olsuna gitmek" diye bir deyimimiz bile vardır.

Biz "düğünde eğlenir, ölüde ağlanır" diyen katılımcı ve paylaşımcı bir kültüre sahibiz. Düğün evi ve cenaze evi, gelenle gidenle, çıkanla girenle dolar taşar, her seferinde büyüklerin ellerinden, küçüklerin gözlerinden öpülür. Kırk gün de sürse düğün evi boş kalmaz, yedisinde, kırkında veya sene-yi devriyesinde ölü evinde uzaktan yakından yas almaya gelenler eksik olmaz. Aynı tasta çorba, aynı fincandan mırza içilir.

Her hane, varına varlığına göre evladının doğumunu, düğününü, askere gitmesini veya askerden dönmelerini köyün veya mahallenin ortasına kurduğu aş kazanlarıyla ve çifte davullarla dövürerek kutlar. Keşkeğinden kavurmasına kadar envai çeşit yemek, bildik bilmedik, tanıdık tanımadık herkese ikram edilir. Şimdi bu gelenek daracık düğün veya nikâh salonlarına sıkışsa da kaynaşmaya engel değildir.

Askere giden genç, bütün akrabayı, konu komşuyu dolaşır, helallik ister, el öper, harçlık alır. Bu gelenek "en büyük asker bizim asker" sloganıyla yapılan uğurlama törenleriyle yeni kente de taşınmıştır.

Evladını kınalayıp askere gönderen kültür, aile büyüğünü de "gidip de dönmemek, gelip de görmemek var" diyerek Hacca da törenle uğurlar. Hac yemeği eski kültürden kalma ölü aşı gibidir. Bu nedenle Hacı uğurlama bir dostla son görüşme gibi görülür. Hacı karşılamaya ise kazanılmış sevaba tanıklık etme heyecanı taşır. Kabe'ye sürülen ellerin avuç içini öpmenin, bir hurmanın ve bir yudum zemzemin manevi hazzı ölçülemez.

Bizim kültürümüzde gurbet, kâra, kazanca gidenin aylarca belki yıllarca sılasına dönemediği yerdir. "Yârim sen

gideli yedi yıl oldu" diye ağlayan taze gelin kadar, bütün eş dostun konu komşunun hasretini çektiği gurbetçi ya İstanbul'dan ya Halep'ten ya da son dönemin acı vatani Almanya'dan dönüp gelince evler, ocaklar şenlenir. Gelen giden eksik olmaz, sofralar kalkar, çaylar, kahveler gelir.

Köylerin boşalıp şehirlerin dolduğu sanayileşme çağında daha çok emekliler, hem eski günleri anmak hem de şehrin karmaşasından kaçmak için köy evine dönmek, bağıni bahçesini yeşertmek ister. Onlar da gurbetçi sayılır ve tabii sarılıp kucaklaşıp özlem giderilir. Köyün kahvesi veya Camisi buluşmanın, kaynaşmanın diğer adresleri olur.

Toplanıp saatlerce eğlendiğimiz, dip dibe, diz dize oturup aynı kaptan yemek yediğimiz yarenimiz, baranamız, sıra gecemiz, ferfenemiz, odamız ayrı şendir, kadın meclislerimiz ayrı. Hıdırellez'de toplanır martufal okuruz, imece de manı yarıştıırız.

Şehir hayatı belki bunların bir bölümünü yapılamaz hâle getirdi ama biz "ole ole şampiyon" diyerek statlarda tuttuğumuz takım için tezahürat yaparak, kahvehanelerde şifreli kanallardan maç izleyerek, altın günü yaparak bu toplanma, görüşme ve kaynaşma ihtiyacımızı gidermeye devam ederiz.

Hele iki dinî bayramda ve son zamanlara yılbaşında aile büyükleriyle bir araya gelmek, sevgimizin nişanesi, bağlılığımızın göstergesi olmuştur. Meşakkatli yolculukların, eskinin çarşı pazarında veya şimdinin AVM'lerinde itiş kakış yapılan alışverişlerin hepsini birbirimize sarılınca unutturuz.

İster gurbetçi, ister asker ister Hacı olsun gurbettekilerin dönüp geldiği her durumda günlerce süren "hoş geldin" ziyaretlerine tanık oluruz. Halk arasında bunun adı "hoş geldine gitmek" olarak kodlanmıştır. Gelmeyenler ayıplanır, hatta küsülür. Elbette bir de bunun uğurlaması vardır. "Bana güle güle demedi" diye sitem ederiz o zaman da.

Muhabetin azlığını "aramıza kara kedi mi girdi" diye sorgularız veya "aramıza mesafe girdi" diye üzülürüz.

Hâsılı kelam, atalarımız birbirimize duyduğumuz sevginin bir gün bu denli öldürücü olacağını bilselerdi bizi korumak için daha soğuk, daha mesafeli bir kültür inşa ederlerdi belki...

Ama bu kültürün bu yönlerinin virüsü yayıcı etkisi kadar virüsle gelen sıkıntılardan kurtuluşun kodlarına sahip olduğunu önümüzdeki süreçte hep birlikte göreceğiz. Umudum ve inancım bu yöndedir.

MALAZGİRT ZAFERİ, TÜRKLÜĞÜN İKİNCİ MİLADIDIR.

Prof. Dr. NURULLAH ÇETİN

26 Ağustos 1071'de bugünkü Muş ilimizin Malazgirt ilçesinde Başbuğ Alparslan'ın yolbaşçılığında Bizans İmparatorluğuna karşı verdiğimiz kutlu cihad sonucu elde ettiğimiz zaferle Türk milleti Anadolu merkezli olarak yeniden dirildi. Bu kutlu zafer, hem Türk milleti, hem İslam dünyası, hem de bütün dünya için bir dönüm noktası

olmuştur. Adeta dünya tarihine yeniden yön verdik.

*Malazgirt Zaferi, Türkün sayı ve imkân bakımından çoğa karşı azla azim, irade, sabır, ümit ve kararlılıkla savaşırsa nasıl bir zafere ulaşabileceğini göstermiştir. Buradan aldığımız ders ve özgüvenle daha sonraki dönemlerde de haklı olduğumuza inandığımız savaşlarımızda düşmanın bizden maddi anlamda üstün olmasını önemsemedik ve imanla savaştık.

*Malazgirt Savaşı, Türkün savaş zekâsının, Turan taktiği gibi bir strateji dehasının, gücünün, azim ve iradesinin sergilendiği bir uygulama alanı olmuştur.

*Malazgirt Meydan Muharebesi, Türk birliğinin sağlanmasında da tetikleyici bir rol üstlenmiştir. Nitekim Bizans ordusunda bize karşı konuşlandırılan Uz, Peçenek, Kıpçak gibi Hristiyan Türk boyları, Müslüman Türkmen Oğuz kardeşleriyle Türklük kimliği altında birleşmişler, tam bir dayanışma içinde Türk birliği ruhunu fiilen ortaya koymuşlardır. Bugün de Turan Türk Birliği ülkümüze yol alırken bu birliktelik bize meşale olmuştur.

*Malazgirt Zaferinin sırlarından birisi komutan ve askerlerin yani bütünüyle Türk milletinin, aynı hedefe kilitlenmiş olmaları, gönül, kalp, ruh ve kafa birliği içinde olmaları, zafere tam bir imanla inanmış olmaları, azim, irade, ümit ve fedakârlık konusunda hiç gevşeklik göstermemeleridir. Millî birlik ve beraberlik dediğimiz o kutlu millî yapıyı tam olarak orada görüyoruz.

*Malazgirt Meydan Muharebesi, Türk liderlik ruhunun en doğru ve en samimi bir şekilde tecelli ettiği sahih bir uygulama alanı olmuştur. Başbuğ Alparslan hiç tanrılık, büyüklük taslamadan, kibirlenmeden tam bir kulluk bilinciyle hareket etmiş, zaferi kendinden değil Allah'tan istemiş, Allah'a dayanmış, ona sığınmış, ondan yardım istemiştir. Ve savaş öncesi şöyle demiştir: "Burada Allah'tan başka bir sultan yoktur. Emir ve kader tamamiyle onun elindedir. Bu sebeple benimle birlikte savaşmakta ve savaşmamak için uzaklaşmakta serbestsiniz."

*Alparslan savaşın tam göbeğinde ordusunun başında ve en önünde sıradan bir er gibi büyük bir fedakârlıkla savaşmış olması, komutana olan inancı ve güvenilirliği artırmıştır. Aytekin, sultanın canla başla savaştığını görünce "Sultanım Müslümanlara acıyın ve vücudunuzu koruyun" uyarısına bile aldırış etmemiştir. Zaferi getiren etmenlerden biri olmuştur. Bu durumun günümüze uzanan güncel boyutu şu olacaktır. Türk milletini yöneten ve yönetme konumunda olanların halka güven verebilmesi için bireysel fedakârlık örneği olması, halkın çektiği sıkıntıları bizzat kendi ruhunda ve yaşantısında hissetmesi, Türk milletinin selameti ve menfaati için her türlü fedakârlıktan kaçınmaması, halkın içinde halkla beraber aynı hayat şartlarını paylaşması, kendisini halkın dışında ve üstünde bir konuma itmemesi gereğidir.

*Malazgirt Zaferi, aynı zamanda Türkün barbar değil en üst seviyede medeni, insancıl ve düşmana bile saygılı bir yüce millet olduğunu göstermiştir. Zira Bizans imparatoru Romen Diyojen esir alınmıştı. Bu, tarihte ilk defa esir alınan bir Roma imparatorudur. Bu da Türklere nasip olmuştur. Sultan Alparslan'ın huzuruna getirilmiş ve Alparslan onu kucaklayarak şöyle demiştir: "İmparator! Müteessir olmayınız. İnsanların maceraları böyledir. Size esir değil, büyük bir hükümdar muamelesi yapacağım." Nitekim ona Türk misafirperverliğini en iyi şekilde gösterdi, onu serbest bıraktı, ama kendi milleti yani Bizanslılar asıl barbarlığı göstererek onun gözlerine mil çektiler, bir manastıra kapattılar ve adamcağız orada bağıra bağıra öldü gitti. Nitekim Başbuğ Alparslan'ın torunu Başbuğ Mustafa Kemal Paşa da Büyük Taarruz sonrası 2 Eylül 1922'de Türk ordusuna esir düşen Yunan generaline aynı dedesi gibi barbarca değil medeni bir Türk olarak muamele etti. Ona iyi davrandı ve serbest bıraktı. General Trikupis şöyle der: "Sağ kalan birliklerimiz dağınık bir halde İzmir'e kaçmaya çalışıyorlardı. Bu, bizim için büyük bir mağlubiyet olmuştu. Esir düştüm. Beni önce Garp Cephesi Komutanı İsmet İnönü'ye götürdüler. İnönü beni yanına alarak Mustafa Kemal'in huzuruna çıkardı. Atatürk beni mert bir askere yakışır bir şekilde kabul etti. Gazi'nin bu esnadaki sözlerini hiç unutmuyacağım: 'Üzülmeyin general' dedi 'Siz vazifenizi sonuna kadar yaptınız. Askerlikte mağlup olmak da vardır. Napolyon da vaktiyle esir olmuştur. Size karşı büyük bir hürmet hissi besliyoruz. Misafirimizsiniz. Yakında her şey düzelecektir. Buyurun, istirahat edin.' Atatürk'ün bu ince ve nazik muamelesi karşısında ben de bu büyük komutana karşı içimde bir hayranlık duymaya başladım."

*Türk milleti bu zafer sonucunda Anadolu gibi yepyeni ve kalıcı bir vatan kazandı. Bu zafer Türk'e yurt veren bir zaferdir. Öncelikle bu mübarek zafer sonunda Orta Asya merkezli Doğu Türklüğünün yanında Anadolu merkezli Batı Türklüğü diye yepyeni bir dünya kuruldu. Bu coğrafyaya özgü büyük ve asil bir Türk-İslam kültür ve medeniyeti doğdu. Hem Türkçemiz işlendi, güçlendi, çiçeklendi ve büyük bir edebiyat, felsefe ve bilim dili haline geldi. Dev bir Divan edebiyatı ortaya çıktı. Selçuklu ve Osmanlı merkezli çok özgün bir kültür, sanat, mimarlık, şehirleşme, medeniyet, askerlik, siyaset, idare gibi alanlarda evrensel nitelikli özgün kurumlar ve değerler ortaya koyduk.

*Malazgirt Zaferiyle biz Anadolu'yu Doğu ve Güney Doğu Anadolu'dan itibaren kademe kademe kısa zamanda fethettik. Aslında Doğu ve Güneydoğu Anadolu fetihlerimiz, 1071 Malazgirt zaferinden önce başlamıştı, zaferle birlikte bu fetihler iyice yaygınlaştı ve perçinlendi. Dolayısıyla bu zafer, bugün PKK merkezli Türk düşmanı zihniyetin Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da toprak talepleri, o bölgelerimizi

bölüp oralarda bir eşkiya ve terör devletçisi kurma hesaplarını bozan bir kutlu zaferdir. Zira biz o toprakları PKK zihniyetinden değil, Bizans'tan, Doğu Roma imparatoru Roman Diyojen'den savaşarak bileğimizin hakkıyla, aldık. Bir hak iddia edecek varsa o da Romen Diyojen'dir, mezarından kalsın, o hak iddia etsin ve bize savaş açsın.

*Malazgirt Zaferi, Batıdan Doğuya yönelik emperyalist-Haçlı saldırı, istila, işgal ve çapullarını durdurmuş; İslam adaletini, hakkaniyetini, iman ışığını ve her iki dünyada kurtuluş programını ve İslam ve Türk töresi kaynaklı Türk-İslam medeniyetini Doğudan Batıya taşıyan yolu açmıştır. Zira zaferden sonra ilâ-yı kelimetullahın (Allah'ın mesajını, davasını bütün dünyaya yaymak), Allah'ın davasının ve mesajının Türklerin eliyle Batıya doğru yayılması süreci başladı. Önce Anadolu, sonra Balkanlar, sonra İstanbul derken Avrupa içlerine kadar yayılan fetihler gerçekleşti ve Batı dünyası İslam'la buluştu. Malazgirt Zaferiyle birlikte Türkler, Hristiyan Batıya karşı mücadelede İslam dünyasının öncüsü, temsilcisi, koruyucusu, hamisi ve ordusu olmuştur. İslam'a ve İslam dünyasına hizmet ederek lider olmuştur.

*Malazgirt Zaferi, üzerinde yaşadığımız bu mübarek toprakları Küçük Asya, Memâlik-i Rum (Rum, Roma memleketleri), Bilâd-ı Rum (Rum, Roma beldeleri), Therma Anatolia (Doğu Toprağı) olmaktan çıkarıp Türk-İslam yurdu olan Türkiye ve Anadolu yapmıştır. Zira Sultan Mesud (1116-1155)'un Bizans'ı ve Haçlıları perişan edip Anadolu'da Türk hâkimiyetini iyice pekiştirdikten sonra Batılı kaynaklar Anadolu'ya "Turkia" (Türkiye) yani Türklerin yurdu dediler.

*Malazgirt Zaferi sonucu, Anadolu ve civarı bölgelerinde hüküm süren Bizans İmparatorluğunun, tefurların bölge insanları üzerinde uyguladığı baskı, sömürü, köleleştirme gibi insanlık dışı eylem ve uygulamalarına son verildi. Bu bölge Türk-İslam medeniyetine geçtikçe başka din, dil ve ırktan olan insanlar da insanca, özgürce, medenice yaşama imkânına kavuşmuşlardır. Bizans İmparatorluğu, bölge halkı üzerinde Ortodoks siyaseti güderek diğer Hristiyan mezheplerine kan ağılatıyordu. Ayrıca ağır vergiler altında iyice bunaltmıştı. Türk hâkimiyeti ile birlikte Hristiyanların da nefes aldığını ve rahatladıklarını görüyoruz.

*Malazgirt Zaferinin Türk milleti için önemi büyüktür. Zira bu zafer sonucunda biz Türkler, daha önceki bozkır medeniyetinden, Orta Asya yurtlarından farklı olarak avcılıktan ekinciliğe, göçebelikten yerleşik şehir hayatına geçtik. Ayrıca daha önce ata yurtlarımızda kitleler halinde başlayan Müslümanlaşma sürecimiz Anadolu'da daha da hızlanmıştır.

*Bugün bile hâlâ güncelliğini ve değerini koruyan

Mevlana, Yunus Emre, Hacı Bektaş Veli gibi büyük mutasavvıf ve bilgeler Malazgirt Zaferi sonrası sürecin, bu zafere bağlı olarak döşenen dinî, kültürel zeminin ürünleridir.

*Malazgirt Zaferi, Oğuz Kağan'ın Türk cihan hâkimiyeti mefkûresinin bir formülü olan "gök çadır, Güneş bayrak" ilkesinin gerçekleşmesi yolunda atılan önemli bir adım ve geçilen kritik bir aşama idi.

*Malazgirt Zaferi, diğer İslam ülkelerini de bir felaketten kurtarmıştır. Zira Bizans imparatorunun amacı önce Türkleri yok etmek, sonra diğer İslam ülkelerini birer birer ele geçirmektir. Türk zaferinin buna izin vermeyerek bu anlamda İslam'a çok büyük bir hizmeti olmuştur.

*Malazgirt zaferinin en önemli sonuçlarından biri, tarihte Roma İmparatorluğundan sonra Türklerin Osmanlı Devleti gibi en büyük devleti kurmalarının yolunu açmış olmasıdır.

*Malazgirt Zaferinin bir önemli sonucu ve ürünü de İstanbul'un fethinin biz Türklere nasip olmasıdır. Bütün Müslümanların en büyük hayallerinden biri, İstanbul'u kendilerinin fethederek Hz.Muhammed'in İstanbul'u fetheden komutan ve asker için söylediği övgü müjdesine nail olmaktı. Bunun için birçok kez seferler düzenlediler ama muvaffak olamadılar. Bu kutlu müjde ve övgüye Malazgirt Zaferi sonrası oluşan zemin üzerinde, daha sonra 1453'te Fatih Sultan Mehmet nail oldu.

*Emperyalist Haçlı Batı, Malazgirt Zaferimizi hiçbir zaman unutmadı. Tarihsel hafızasında hep diri tuttu. Bizantoloji çalışmalarına hız kesmeden devam etti. Nitekim aradan 25 yıl geçmeden üzerimize bir sürü Haçlı saldırıları düzenlediler. Hiçbirinden netice alamadılar. Ancak bugünkü Haçlı saldırıları ordularla, askerlerle değil; siyasetle, kültürle, sanatla, ekonomiyle, basın yayınlı, propagandayla, felsefeyle, üniversiteyle yapıyor. Bugün Emperyalist Haçlı Batı, intikam hırsıyla Malazgirt'le yurt edindiğimiz Anadolu'yu elimizden almak ve burayı tekrar bir Hristiyan yurdu haline getirmek için Türk millet birliğini etnik unsurlara, mezheplere, hayat tarzı farklılıklarına dayalı olarak bölmeye, parçalamaya, çatıştırmaya çalışıyor. Başta PKK olmak üzere her türlü bölücü, yıkıcı, Türk düşmanı yapıyı destekliyor, himaye ediyor. Ayrıca demokrasiyle, insan hakları, kültürel haklar, barış, kardeşlik, eşitlik gibi kavramlarla eyaletçilik, federasyonculuk, özerklik, kantonculuk dayatıyor. Türk çocuklarının vatanlarını, devletlerini, dinlerini, bayraklarını, dillerini, Türk-İslam kültür ve medeniyetlerini savunamayacak şekilde onları hedonizme, konformizme, eğlenceye, tüketime, israfa, tembelliğe, ateizme, deizme, nihilizme, enternasyonalizme, globalizme, kapitalizme, liberalizme yönlendirmeye çalışıyor.Bütün bu haricî ve dahilî bedhah ittifakının bize yönelik saldırılarına karşı

Müslüman Türk milleti olarak bizim millî birlik ve beraberliğimize, dinimize, Türk millî kimliğimize, Türk İslam kültür ve medeniyet değerlerimize yeniden dönmemiz ve vatanımızı korumamız, ona sahip çıkmamız gerekiyor.

Yararlanılan Kaynaklar:Malazgirt Armağanı, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1972Mehmet Şeker, Fetihlerle Anadolu'nun Türkleşmesi ve İslamlaşması, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara 1991İbn Bibi, Selçukîname, Mükrimin Halil Yinanç, Kitabevi Yayınları, İstanbul 2007Ali Sevim-Yaşar Yücel, Türkiye Tarihi Fetih, Selçuklu ve Beylikler Dönemi, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1989

MUTLULUK, DIŞTA DEĞİL İÇTEDİR.

Mutluluk, kişinin hayata, dünyaya, zamana, varlığa, yaratılışa bakış açısına göre değişebilen göreceli bir kavramdır. Mutluluk ya da mutsuzluğu üreten kişinin kendisidir. Kişi, bakış açısına, görüşüne, algısına ve düşüncesine göre çok lüks bir hayat içinde mutsuz olabilirken en kötü şartlarda mutlu olabilir. Terside olabilir. Mutluluk, saray ve samanlığa bağlı değildir. Sarayda da olsanız samanlıkta da yaşasanız sağlam, hakiki, doğru, iyi, güzel, olumlu, sahici, millî ve İslamî değer yargılarınıza dayalı bir hayat tasavvurunuz varsa mutlusunuzdur. Mutluluk, insanın hayatına anlam katan en sahici değerdir. Mutluluğun olmadığı bir hayat, ziyan edilmiş bir hayattır. Aslında hayatta olan, yaşayan ve akli eren her insanın mutluluğu kendi ellerinde ve iradesindedir. Mutsuz insanların mutsuzluğunun asıl sebebi, mutluluk kavramını yanlış anlayışta ve çarpık algılayıştadır.Sapık ideoloji, felsefe ve inanışlarla hayat programları çarpık yönlendirilmiş birçok insan, mutluluğu hep dışarıda yani eğreti maddi değerlerde ve nesnelerde aramaktadır. Mutsuzluk, sahip olunmayan ve olunamayacak olan dışarıdaki eğreti değerlerden ve geleceğe dair hayalî beklentilerden kaynaklanır. Mutluluk ise sahip olduklarının kıymetini bilmekte ve geleceğe dair gerçekçi hesap ve planlardadır. İnsan, kendi ruhunun dışında kalan bedeni dahil bütün maddi nesnelerde mutluluk arayışına girdiğinden beri mutsuzluk diye bir olgu yaygınlaşmaya başladı. Birçok insan mutlu olmak için sadece çok para, lüks ev, araba, çok tüketim, çok eğlence, lüks giyim kuşam, süs püs gibi dışarda kalan eğreti değerlere sahip olma ihtirası içindedir. Bunlara sahip olamayınca da kendisini mutsuz hissetmektedir. Ruhun dışında kalan bu eğreti nesnelerin de bir sınırı ve derecesi yoktur. Ne kadar paraya sahip olunursa mutlu olunacağının bir ölçüsü yoktur. Her zenginliğin bir üstü var. Her güzel evin, her güzel arabanın daha güzeli var. Dolayısıyla bunların bir sınırı ve ölçüsü yok. Eğreti maddi, dünyasal değerlere sahip olmak

görecelidir, mutlak değildir. Dolayısıyla insanların dünyasal maddi beklentilerinin bir üst sınırı da yoktur. Bu durumda hep bir eksiklik ve muhtaçlık, hep bir daha üstüne sahip olma ihtirası duygusu içinde olmak insanı mutsuz eder. Halbuki gerçek mutluluk dışta değil içtedir. Maddede değil manadadır, bedene eklenilen tensel hazlarda değil ruhani derinliktedir, bedeni süslemede değil kalbi süslemededir, insanlara eğreti maddi değerlerle gösteriş yaparak görünmede değil, Allah'a manevi, ilahî, İslamî, imanî değerlerle görünmededir. Mutluluk, kişinin maddi değerler bağlamında sahip olduklarına kanaat edip şükretmesindedir. Mutluluk eksik ya da arızalı olsa bile bedensel varlığından şikâyet etmeyip kendisiyle barışta olmasındadır. Kişinin sahip olmadıklarına, ya da az sahip olduklarına kanaat etmeyip isyan etmesinin kendisini mutsuz etmekten başka bir ürünü olamaz. Kişinin Allah'ın kendisine maddi anlamda verdiklerine şükretmesi, onun bu dünyadan daha çok zevklenmesine, sahip olduğu dünya nimetlerinden hakiki manada tat almasına sebep olur. Kişi, kendisine verilen bu ömrün, sınırı ve ölçüsü olmayan tensel hazlar, bir yerde durdurulamayan eğlence ve tüketim, tatmin olunamayan gösteriş içinde kaybolup gitmek için olmadığını anladığında mutluluğu derinden hissetmeye başlamış demektir. Bir sonraki adım ise bu hayatın ve ömrün, asıl olarak kendisini ve evreni yaratan, kendisine nimet ve rızık veren Allah'ı ve birlikte paylaştığı toplumsal hayat düzeni içinde bireysel varlığının millet varlığına bağlı olduğu bilinciyle milletdaşlarını razı etmek için olduğunu içselleştirmektir. Ruhani mutluluk sadece Allah'ı ve insanları memnun etmeye dönük bir hayat yaşamakta iken; bedensel mutluluk ise ölümden sonraki sonsuz hayatı kazanmak yani bütün maddesel beklentilerin tam olarak sadece cennette tatmin edilebileceğine inanıp asıl olarak cenneti kazanmak için Allah'ın istediği ilke, inanç ve kurallara göre yaşamakta olduğunu anlamak ve hayatı buna göre yaşamaktır.

OLAĞAN BİR ÖĞLE YÜRÜYÜŞÜ

ERDAL TAŞKIN

Renkli kâğıtlardan birini çekip niyetimi belirlemesini beklediğim tavşan, dakikalardır öylece duruyor. Oysa benden önceki müşterilerin niyetlerini çekerken ne de tez canlıydı. Tavşanın bu alışılmadık, miskin hâli niyetçinin de dikkatinden kaçmadı. Tavşanın yorulmuş ya da birdenbire hastalanmış olabileceği ihtimalini bir kenara bırakıp "Sen, bu niyet işine inanıyor musun?" dedi. Tavşanın hareketsizliğini benim inançsızlığıma yormuştu anlaşılan.

"Tabii..." dedim yarım ağızla. Hâlbuki fala filan inanmam ben. Niyet tavşanının önüne de kararsız dünyayı oyalamak için gelmiştim. Tavşan, bir süre daha hareketlenmeyince niyetçi, verdiğim parayı elime tutuşturup "Niyet olmayınca mecal olmaz, beyim." dedi. Tek laf edemedim adama. Parayı cebime koyup uzaklaştım. Hiç niyetim yokken kalabalığa karıştım.

Önüm sıra yürüyen iki çocuk merdivenin kaldırıldığından dertleniyordu. Kaldırılmasaymış onlar da göğe tırmanmış. Ah, tabii aylardır ahaliyi meşgul eden merdiven meselesini bilmiyorsunuz siz. Durun size anlatayım. Lafın gelişi durun dedim canım, durmayın öyle. Meydana doğru yürüyelim aheste beste... Hah, şöyle! Hem yürüyün hem dinleyin.

Adamın biri akıl almayacak uzunlukta bir merdiven yaptırıp onu göğe dayamış. Meraklılar etrafını sarınca kalabalığa doğru, "İsteyen merdivene tırmanabilir, göğe çıkıp aşağı inebilir." demiş. Merdivenin göğe uzanan ucu bulutların arasında kaybolduğu için cesaret isteyen bir işmiş bu. Herkes birbirine bakıp kendi arasında konuşmaya başlamış. Kimi bu işin tehlikesinden, kimi harikulâdeliğinden bahsediyormuş. O sırada kalabalığın içinden, "Bunun karşılığında sana ne vereceğiz?" diyen bir ses uğultuyu bastırmış. "Hiç!" demiş adam. İnsanların şaşkın bakışları altında devam etmiş konuşmasına, "Sizden, yalnızca yukarıda neler gördüğünüzü merdivene tırmanmadan önce vereceğim defterlere yazmanızı istiyorum, o kadar." Yine herkes birbirine bakıp kendi arasında konuşmaya başlamış. Bu sefer uğultuyu, "Ben çıkarım!" diyen başka bir ses bastırmış. Sesin sahibi genç bir adammış. Sessizlik kısa sürmüştü. Genç adam, alkışlar ve tezahüratlar altında, adamın verdiği defteri ve kalemi alıp göğe tırmanmaya başlamış. Bir süre sonra da bulutların arasında gözden kaybolmuş. Kalabalığın heyecan ve merak dolu bekleyişi, genç adamın dönüşü geciktikçe endişe ve korku dolu bir bekleyişe dönüşmüştü.

Gözleriyle bulutların arasından çıkıp merdivenden inen bir adamı aradıkları için zamanın nasıl geçtiğini anlayamadan merak içinde beklemişler. Bir süre sonra genç adam bulutların arasından görününce yine tezahürat edip onu alkışlamışlar ama bu seferki coşku daha kuvvetliymiş. Genç adam, merdivenin son basamağından yere atlayınca merdivenin sahibi, "Ver bakalım şu defteri. Ne yazmışsın, okuyalım." demiş. Genç adamın yazdıklarını kalabalığa doğru okumaya başlamış. Genç adam, bulutlu bir günde göğe tırmandığı için yalnızca bulutlarla ilgili gördüklerini yazmış deftere. Onların ipeksi dokusundan, göz alıcı beyazlığından, rüzgârla dans edişinden bahsetmiş. Adam, okumasını bitirince onu dinleyenler arasında bir dalgalanma olmuş. Göğe tırmanmak isteyenler merdivenin önünde sıraya girmişler hemen,

göge tırmanıp yere inmişler birer birer. Yazılanlar, bekleyenlere yüksek sesle okunmuş. Bu iş günlerce sürmüş tabii. Bu nedenle göge tırmananların kimi güneşin sıcaklığını ve parlaklığını, kimi gökkuşağının renk armonisini, kimi kuşların coşkusu, kimi yağmurun melankolisini ve karın sessizliğini, kimi yıldızların çokluğunu ve parlaklığını, Ay'ın büyüleyiciliğini yazmış deftere. Günlerden bir gün, göğün su kadar berrak olduğu bir gün, gökyüzüne tırmanan yaşlı bir kadın, deftere hiçbir şey yazmadan dönmüş yeryüzüne. Merdivenin sahibi adam, "İyi ama sen bir kelime bile yazmamışsın! Neden?" diye çıkmış şaşkınlık ve öfkeyle. Yaşlı kadın, kalabalığa doğru, "Ben, benden önce göge tırmananlar gibi çevreme değil; aşağıya baktım ve her şey gözüme o kadar boş göründü ki." demiş. Yaşlı kadının bu sözleri üzerine adam, kimsenin merdivene çıkmasına izin vermemiş. Kalabalık söylene söylene dağılmış. Adam ve merdiveni, bu olaydan üç gün sonra ortadan kaybolmuş. Bir daha da kendisinden haber alınamamış. Meydana da geldik bu arada.

Çok eskiden buralar alaminütçüden geçilmezdi. Beni de ilkokulu bitirdiğim yaz, Alaminütçü Şevket Amca'nın yanına çırak verdiler. Şevket Amca'ya fotoğraf ve fotoğrafçılıkla ilgili bir imtihan vereceğimi sanarak, zihnimde fotoğrafçılığı ne kadar çok sevdiğimi anlatan cümleler kurmaktan ilk iş günümün sabahına kadar gözüme uyku girmede. Şevket Amca ise hayalimdeki imtihanın yerine, sepetteki kediyi gösterip "Kedileri sever misin?" dedi. "Evet, severim." dedim kekeleyerek. "Korkmaz mısın?" diye üsteledi. "Korkmam. Hem niye korkayım ki şuncağızdan?" dedim güvenle. "İyi, bundan sonra kediye sen bakacaksın." dedi gülümseyerek. "Bakarım, hem niye bakmayayım ki" dedim. Bir sessizlik oldu. Neden sonra, "Kedinin neyine bakacağını biliyor musun sen?" dedi merakla. "Bilmiyorum." diyemedim öylece durdum. "Gözüne." dedi gülümseyerek "Kedinin gözüne bakacaksın!" Söylediklerinden bir şey anlamadığımı fark edince vazifemi açıkladı. "Ben sorunca kedinin göz bebeği çizgi mi, yuvarlak mı onu söyleyeceksin bana."

Güneşin tepemizde olduğu bir vakit, üç çocuklu bir aile geldi. Saat Kulesi manzaralı bir aile fotoğrafı istediler. Şevket Amca, onlara nerede duracaklarını gösterdi. Üç ayaklı, körüklü makinesinin arkasına geçtikten sonra, "Bak bakalım, şu kedinin gözüne!" dedi bana. Sepetteki kedinin gözlerine baktım, "Çizgi!" dedim. Şevket Amca, "Çekiyor, bozmayın." diye aileyi uyardıktan sonra objektifin kapağını açıp kendi kendine ama sesli olarak saymaya başladı. "1, 2, 3, 4, 5." Kapağı kapattı. Aile, fotoğraflarını alıp gitti. Bir ara nereden geldiğini anlamadığımız koca koca bulutlar güneşi kapattı. Şevket Amca, hatıra fotoğrafı isteyen bir askere poz verdiriyordu o

sırada. Çekim hazırlığı bitince bana, "Bak bakalım, şu kedinin gözüne!" dedi yine. Sepetteki kedinin gözleri bu sefer yuvarlak gibiydi. "Yuvarlak!" dedim. Şevket Amca, "Çekiyor, bozma." dedikten sonra objektifin kapağını açıp kendi kendine ama yine sesli olarak saymaya başladı. "1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10." Kapağı kapattı. Asker de fotoğrafını alıp gitti. Kedi gözünün pozometre olarak kullanılabileceğini ben o gün Alaminütçü Şevket Amca'dan öğrendim.

Fotoğrafçılığa nasıl başladığımı soranlara bu ilginç anımı anlatarak cevap vermeyi çok istedim. Ama ben ne fotoğrafçıyım ne de benim böyle bir anım var. Hepsini uydurdum, az önce. Kızmayın canım, yârenlik ettik işte. Sabahtan beri içimde bir sıkıntı vardı. Sayenizde ferahladım. Şimdi, müsaadenizle eve dönüp çalışayım biraz.

— Eve dönerken yankesiciler parasını istemiş. "Bende para olmaz; yazarım ben." demiş. İçlerinden biri, "Demek parasız bir yazarsın. O hâlde parmaklarını kıracağız!" diye bağırarak. "Ahmaklar." demiş gülerken, "Ben parmaklarımla değil, kafamla yaza..." demiş, gerisini getirememiş. Başına çok sert vurmuşlar. Şimdi uyuyor.

ÇEŞİTLEME

Pencereden dışarı bakarken tanıdığı insanları düşündü de onu, yağmur gibi arındırıp hayat mücadelesine tekrar başlatanlar ile ona, kar gibi dinginlik verip huzura kavuşturanların azlığına şaşırıp kaldı. "Ne çok sulu sepken insan birikmiş etrafımda!" dedi kendine.

KUŞLAR

Müziğin sesini takip ettim. Bir adam, ağaçların kuytusuna nota sehpa kurmuş, saksafon çalıyordu. Arkası bana dönüktü, beni fark etmemişti. Yolumu değiştirip beni görebileceği bir açıya geldim. Sonra onu o an fark etmişim gibi durdum. Geçip gitmediğini görünce çalmayı bıraktı. "Müsaade varsa konseri dinlemek isterim." dedim selamsız sabahsız. "Konser verecek kadar bilmiyorum." dedi kibarca. Oysaki beni görene kadar ne güzel de çalmıştı. "Olsun, bende de eleştiri yapacak müzik bilgisi yok zaten." dedim. Çalmadı; gitmemi bekliyordu. Gitmedim; çalmasını bekliyordum. Kuşların sesi karıştı bu bekleyişe. Adamı rahat bırakmaya karar verdim. Elimi semaya uzatıp işaret parmağımla kuşların sesini gösterdim. "Kuşlar, beni çağırıyor." dedim tebessümle. "Onlar öterken çalamam zaten." dedi, yine kibarca. Sessizce uzaklaştım oradan. Az sonra derinden bir saksafon sesi geldi, yetişti bana. Kuşlar mı, onlar hiç ötmemişti ki!

ÜÇLEMELER

HIZIR İRFAN ÖNDER

saçını tarıyorum mehtabın
nasıl da umut kokuyor gece
rüzgâr çakırkeyif...

*

zamanın avucunda
titreyen bir kuş mu
kalbim?..

*

hayatım su alıyor
soluklarım
çılgılık!..

*

aynalarda yalnızlığımın silueti
yanımda çevrimdışı hayat
avuçlarımda eriyen ömrüm var!..

*

anne
içimde bir çocuk ağlıyor
sustur!..

*

ey derisi yüzülmüş güneş
mahkûm muyum
tufan artığı yaşama ?..

*

hayat niçin
bu kadar çok dokunuyor
b/ana!..

*

ey bahar
ağyâr gibi gelip geçme
öp acılarımı ki dinsin!..

İÇİM DIŞIM MELÂL

Depresyona girmiş yalnızlığımı
Sokağa mı çıkarsam?..
Hiç gün görmemiş ki garibim
Başucunda aralıksız nöbette ölüm!..

Hedef tahtasına koydum kalbimi
Tam on ikide/n vursunlar diye!..
Yere atılmış sigara izmaritiyim
Yaşam hazin. İçim dışım melâl...

Fırtınaya gebedir
Gözlerimdeki bulut
Heba olup gidecek
Bu hengâmede umut...

GİTME VAKTİ MUSTAFA AYVALI

O çiçek avucumun içindeyken
Kaybolmalıydım dağlarda.

Bu dünya bizim için yaratılmış;
Elmas topraklar üstünde
Yıldızlar,
Başaklar salınırdı
Sararmadan,
Yağmazdı yağmurlar
Gökler yarılmadan.

Kuşlar içten şakırken
Düşer gagalarından daneler.
Tarih düşülmüş
Ben,
Bir damlaya düşmeden önce.

Ağına düşürmeden
Alnımdan öpüyorken hayat
İki ters bir düz,
Üç numara şişle
Çile çile
Hüzünler örerdı annem.

Seyir defterinde
Hiç yazıyordu
Ve

Ben hâlâ

Toprağı eşeleyip,
O ağaca bakıyordum.

Bırak kalsın dalda yaprak, tarlada orak

Kesede para, kâsede aş.

Tutkal gibi yapıştı geceler

Bir serinlik hissediyorum

Sanırım gitme vakti

Yavaş yavaş...

ANTALYA'DA KÜLTÜR VE FOLKLORÜN İZLERİ

(Mustafa AKBABA eski Antalya'yı anlatmaya devam ediyor)

Kalekapısı'nda, Saat Kulesi'nin yanında bulunan Tekeli Mehmed Paşa Camii'ne Antalyalılar kısaca Paşa Camisi derler. Önceleri bu cami Antalya'nın merkez camisi idi. Sonraları Şarmpol'daki Murad Paşa Camii, merkez camisi oldu.

Antalya'nın göbeğinde bulunan bu camide, özellikle Cuma ve Bayram namazlarında hayli izdiham yaşanır. Böyle günlerde bu camide vaaz veren vaizlerden biri de derin bir bilgiye sahip olan Ömer Hoca idi. Sesinin kifayetsizliği dolayısıyla cemaat üzerinde pek etkili olmasa da onun değerini erbabi bilirdi. Babam; "Ömer Hoca'yı dinlerken kürsüye yakın bir yerlerde otur, daha fazla istifade edersin" diye beni uyarırdı. Hac farızasını yerine getirdikten sonra memlekete döneceği günlerde o mübarek topraklarda vefat etti, orada medfundur.

Cuma ve bayram namazı hutbelerini, genelde caminin İmam-Hatibi sıfatıyla Osman Hafız verir ve namazı kıldırırdı. Bazan da caminin imamı olan İsmet Hafız bu görevi üstlenirdi. Osman Hafız'ın diğer vakit namazlarını kıldırıldığı da olurdu.

Camide yıllarca müezzinlik yapan Ahmet amcanın (Çakır Ahmet) sesi hâlâ kulaklarımdadır. Okuduğu ezan, getirdiği kamet, hele bayram namazları öncesi cemaati bayram namazına kaldırıırken kendine has bir üslûp ve sesiyle; 'Niyet edip uyun hâzır olan imama!... Üzerimize vacip olan dokuz tekbir ile iki rekat bayram namazı kılmaya!...' diyerek cemaati namaza davet edişi insanı derin bir huşuğa sevkederdi.

9-10 yaşlarındaydım. Bamamla çarşıdaydık. İkinci namazını kılmak için camiye gittik. Müezzin Ahmet amca da ezan okumak için minarenin kapısını açıyordu. O zaman ezan beş vakit minareye çıkılarak okunuyordu. Babam; "Ahmet, yanında Mustafa'yı da çıkar, yukarıdan Antalya'yı seyretsin" dedi. Ahmet amcayla beraber şerefeye çıktık. Birkaç dakika sonra vakit girince ezanı okudu, ben de o arada Antalya'yı seyrettim. Benim için unutulmaz bir hatıradır.

15 yaşlarında iken de bu camide İsmet Hafız'dan Kur'an okumasını öğrenmeye başladım.

Velhasıl bu caminin bende oldukça hatırası vardır.

Antalya ve yaşanmışlıklar anlatmakla bitmez. En iyisi biz bu bahsi bu kadarla bırakalım. Belki başka bir zamanda, başka bir yerde Antalya'yı anlatmaya devam ederiz. Kimbilir... Her şey nasip, kısmet.

